

A Régiók Bizottsága véleménye az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozása

(2009/C 200/13)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- **arra szólítja fel** az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal és egyéb érdekelt felekkel, továbbá az EGAA alkalmazásánál minden szempontból vegyék figyelembe a szubszidiaritás és az arányosság elvét;
- **tudatában van** a gazdasági válságok ciklikus fellépésének, egyúttal azt javasolja, hogy az EGAA időbeli korlátozását a többéves pénzügyi kerethez igazítsák a tervezési biztonság növelése érdekében;
- **megállapítja**, hogy az EGAA keretében támogatható intézkedéseket 85 %-os társfinanszírozási aránnyal az Európai Szociális Alap (ESZA) eszközeiből is lehet támogatni. Így számos állam, régió, valamint helyi és regionális önkormányzat nem látja értelmét, hogy 50 %-os vagy akár 75 %-os társfinanszírozási arány mellett az EGAA-hoz folyamodjon. Ezért **javasolt** az EGAA társfinanszírozási arányának legalább 85 %-ra való növelése;
- **tudomásul veszi**, hogy a költségvetési fegyelméről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság közötti 2006. május 17-i intézményközi megállapodás ⁽¹⁾ úgy rendelkezik, hogy az EGAA éves költségvetése nem haladhatja meg az 500 millió eurót; **örömmel veszi**, hogy az Európai Bizottság az európai gazdaságélénkítési tervről szóló közleményében tett bejelentésének megfelelően újra fogja vizsgálni az EGAA számára rendelkezésre álló költségvetési eszközöket a felülvizsgált szabályok végrehajtására való tekintettel.

(¹) HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

Előadó: dr. Uno Silberg (EE/UEN-ÉA), Kose önkormányzatának elnöke

Referenciaszöveg

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról szóló 1927/2006/EK rendelet módosításáról COM(2008) 867 végleges

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

mint az Európai Unióról szóló szerződés értelmében a tagállamok helyi és regionális önkormányzatait képviselő európai intézmény

Általános megjegyzések

1. **üdvözl**i az Európai Bizottság európai parlamenti és tanácsi rendeletre tett javaslatát az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (a továbbiakban: EGAA) létrehozásáról szóló 1927/2006/EK rendelet módosításáról, és **arra szólítja fel** az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal és egyéb érdekelt felekkel, továbbá az EGAA alkalmazásánál minden szempontból vegyék figyelembe a szubszidiaritás és az arányosság elvét;

2. **tudomásul veszi**, hogy a tervezett intézkedések célja egyfelől az EGAA-rendelet módosítása, és ezáltal szolidaritás kifejezése azokkal a munkavállalókkal szemben, akik a globalizációból adódó mélyreható változások következményeképpen elvesztették munkahelyüket, másfelől egy ideiglenes rendelkezés bevezetése, melynek segítségével támogatni lehet a globális pénzügyi és gazdasági válság következtében elbocsátott munkavállalókat; **tudatában van** a gazdasági válságok ciklikus fellépésének, így azt javasolja, hogy az időbeli korlátozást a többéves pénzügyi keret-hoz igazítsák a tervezési biztonság növelése érdekében;

3. **emlékeztet** arra, hogy a Régiók Bizottságának A globalizációhoz való alkalmazkodás elősegítését célzó európai alap létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre tett javaslat tárgyában kidolgozott véleménye (HL C 51., 2007.3.6., 1. o.) kiemelte, hogy a helyi és regionális önkormányzatok aktív szerepet játszanak a nagyszabású létszámleépítések következményeinek kezelésében, és az alábbi ajánlásokat tette: az alap maximális éves kiadásait 1 milliárd euróban határozzák meg, amennyiben ez összeegyeztethető a 2007 és 2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv rendelkezéseivel. Az EGAA-nak nem volna szabad aláásnia a tagállamok azzal kapcsolatos felelősségét, hogy megtalálják a maguk válaszát a gazdasági szerkezetátalakításokra. Az EGAA akkor lép működésbe, ha egy vállalkozásnál legalább 500 főt elbocsátanak egy olyan régióban, amelyben a munkanélküliség NUTS III-szinten mérve meghaladja az adott tagállam átlagértékét, illetve 12 hónapon belül legalább 500 főt elbocsátanak egy olyan NACE 2-es szinten meghatározott ágazat egy vagy több vállalkozásánál, amely a regionális munkahelyek legalább 1 %-át adja, vagy amelyben a munkahelyek száma az adott régióban NUTS II szinten mérve ugyanezen időn belül legalább 10 %-kal csökkent;

4. **felhívja a figyelmet arra**, hogy az EGAA 2007-ben és 2008-ban csak igen nehézkesen indult be (a rendelkezésre álló eszközöknek mindössze 7,3 %-át használták fel), ami nyilvánvalóvá teszi, hogy az alap a jelenlegi pályázati kritériumok mellett csak korlátozott mértékben alkalmazható;

5. **támogatja** az Európai Bizottságnak az EGAA-szabályok felülvizsgálatára irányuló szándékát, amelynek célja, hogy az alapot a kulcsfontosságú ágazatokban gyorsan be lehessen vetni, például a gazdasági válság következtében elbocsátott munkavállalók szakmai képzésének és elhelyezkedésének társfinanszírozása révén;

6. **ügy véli**, hogy a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság következtében kialakult problémák társadalmi és bizalmi válsággá mélyülnek, és hogy e válság hatásainak és kezelésének terhe kényszerű módon teljes súlyával a helyi és regionális önkormányzatok vállára nehezedik. Ezért minden eddiginél nagyobb jelentőséget kap az EGAA – új céljaival együtt –, továbbá az, hogy bevonják a helyi és regionális önkormányzatokat;

7. **kiemeli**, hogy az EGAA céljának megvalósításával egyértelműen hozzá kell járulni a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia célkitűzéseinek eléréséhez, azaz a következőkhez: a foglalkoztatás növekedése, a (regisztrált) munkanélküliség csökkenése, a munkahely minőségének és a munka termelékenységének javulása, a munkahelyek vonzerejének fokozása, valamint a társadalmi és területi kohézió erősítése;

8. **ügy véli**, hogy foglalkoztatáspolitikai szempontból a kvkv-ban is kihasználatlan lehetőségek rejlenek a munkahelyek létrehozása és megőrzése terén; ezen túlmenően **ügy véli**, hogy az EGAA új esélyeket képes teremteni, és erősíti az európai vállalkozói ágazatba vetett bizalmat;

9. **attól tart**, hogy a globális pénzügyi és gazdasági válság miatt a legkülső régiók és a gazdaságilag gyengébb régiók és államok nem képesek teljesíteni az EGAA igénybevételéhez szükséges feltételeket, különösen az 50 %-os társfinanszírozásra vonatkozó követelményt, és ezért fennáll a veszély, hogy az EGAA alkalmazása révén tovább növekednek a központ és a periféria közötti egyenlőtlenségek;

10. **megállapítja**, hogy az EGAA keretében támogatható intézkedéseket 85 %-os társfinanszírozási aránnyal az Európai Szociális Alap (ESZA) eszközeiből is lehet támogatni, amelyek segítségével mindenekelőtt az ESZA aktív munkaerő-piaci intézkedéseit (köztük az elbocsátások következményeinek kezelését célzó projekteket) finanszírozzák. Így számos állam, régió, valamint helyi és regionális önkormányzat nem látja értelmét, hogy 50 %-os vagy akár 75 %-os társfinanszírozási arány mellett az EGAA-hoz folyamodjon. Ezért **javasolt** az EGAA társfinanszírozási arányának legalább 85 %-ra való növelése;

11. **osztja azt a nézetet**, mely szerint a világméretű pénzügyi válság egyre több gazdasági ágazatban már eddig is tömeges elbocsátásokhoz vezetett, és továbbiak várhatók, mivel kisebb mértékben állnak rendelkezésre hitelek, és csökkent a polgárok vásárlóereje. Ez az állapot a közeljövőben sem fog változni; **támogatja** az Európai Bizottság olyan intézkedések meghozatalára irányuló szándékát, amelyek révén az EGAA a mostanihoz hasonló gondokra jobban reagálni képes eszközzé válik;

12. **tudomásul veszi**, hogy a költségvetési fegyelemlről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság közötti 2006. május 17-i intézményközi megállapodás ⁽¹⁾ úgy rendelkezik, hogy az EGAA éves költségvetése nem haladhatja meg az 500 millió eurót; **örömmel veszi**, hogy az Európai Bizottság az európai gazdaságélénkítési tervről szóló közleményében tett bejelentésének megfelelően újra fogja vizsgálni az EGAA számára rendelkezésre álló költségvetési eszközöket a felülvizsgált szabályok végrehajtására való tekintettel;

13. **hangsúlyozza**, hogy a globalizáció összességében kedvezően hat a Közösség gazdasági növekedésére, és ezért **kiemeli**, hogy a globalizáció negatív hatásainak enyhítését célzó alapot megfelelő forrásokkal kell ellátni;

14. **aggódmát fejezi ki amiatt**, hogy számos országban az uniós programok, köztük az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap társfinanszírozásának terhe a helyi és regionális önkormányzatokra hárul, amelyeknek egyidejűleg költségvetési megszorításokkal is meg kell birkóznuk;

II. KONKRÉT, JOBBÍTÓ CÉLÚ JAVASLATOK

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról szóló 1927/2006/EK rendelet módosításáról

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(5) A beavatkozási kritériumok átlátható alkalmazásának biztosítása érdekében be kell vezetni az elbocsátást képező esemény fogalmmeghatározását. Annak érdekében, hogy a kérelmek benyújtása során a tagállamok nagyobb rugalmasságot élvezzenek, és a szolidaritási cél elérhetőbbé váljon, csökkenteni kell az elbocsátási küszöböt.	(5) A beavatkozási kritériumok átlátható alkalmazásának biztosítása érdekében <u>be kell vezetni pontosabban meg kell határozni, és minden tagállamban ugyanabban az értelemben kell használni az elbocsátást képező esemény fogalmmeghatározását fogalmát.</u> Annak érdekében, hogy a kérelmek benyújtása során a tagállamok nagyobb rugalmasságot élvezzenek, és a szolidaritási cél elérhetőbbé váljon, csökkenteni kell az elbocsátási küszöböt.

Indokolás

A cél az, hogy a tagállamokban egységesítsük az „elbocsátás” fogalmát és e fogalom használatát.

Részletes megjegyzések a javaslatához

15. **elismeri**, hogy az elbocsátások küszöbszámát 1 000-ról 500 főre kell csökkenteni, és ezáltal tisztázni kell a meghatározott beavatkozási kritériumból adódó kérdéseket, valamint be kell vezetni az elbocsátást képező esemény esetjogból származó meghatározását, **szükségesnek tartja** azonban az elbocsátást képező esemény fogalmának pontosabb meghatározását és egyértelmű használatát a tagállamokban ⁽²⁾;

16. **támogatja** azt a javasolt módosítást, amely egyenlő és megkülönböztetésmentes elbánásmódot kíván biztosítani azoknak a munkavállalóknak, akik elbocsátása a 4 hónapos referencia-időszak előtt vagy után történt, de egyértelműen ugyanahhoz az elbocsátási eseményhez kapcsolódik;

17. **örömmel veszi** azokat a javasolt módosításokat, melyek tisztázzák a technikai segítségnyújtáshoz rendelkezésre álló összeg kiszámításának alapját, és azokat a tevékenységi köröket, amelyek a 13. cikk alapján támogatásban részesülhetnek;

18. **örömmel veszi** az EGAA pénzügyi hozzájárulásainak felhasználására rendelkezésre álló időszak 12 hónapról 24 hónapra való kiterjesztésével kapcsolatban javasolt módosítást, és **úgy véli**, hogy ez az intézkedés segít az elbocsátott munkavállalóknak olyan átképzési programok elvégzésében, amelyek a jelenlegi gazdasági helyzetben előreláthatóan több időt igényelnek, valamint egy új képesítés megszerzésében;

19. **osztja azt a nézetet**, mely szerint a 17. cikk 1(a) bekezdésében meghatározott félidős értékelés alapján az Európai Parlament és a Tanács az Európai Bizottság javaslatára felülvizsgálhatja az EGAA-rendeletet, beleértve az 1. cikk 1(a) bekezdésében foglalt ideiglenes eltérést is.

⁽¹⁾ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

⁽²⁾ A Régiók Bizottsága azt is igen fontosnak tartja, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap figyelembe vegye a bérek és fizetések általános csökkenését a válság által leginkább sújtott ágazatok különféle foglalkoztatási területein.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>1. cikk</p> <p>Az 1927/2006/EK rendelet a következőképpen módosul:</p> <p>1. Az 1. cikk egy új 1a. bekezdéssel egészül ki:</p> <p>„1a. Az 1. bekezdéstől eltérően, az EGAA támogatást nyújt a globális pénzügyi és gazdasági válság következtében elbocsátott munkavállalóknak is, amennyiben a kérelmek megfelelnek a 2a., 2b. vagy 2c. cikkben meghatározott feltételeknek.</p> <p>Ez az eltérés valamennyi, 2010. december 31. előtt benyújtott kérelemre alkalmazandó.”</p>	<p>1. cikk</p> <p>Az 1927/2006/EK rendelet a következőképpen módosul:</p> <p>1. Az 1. cikk egy új 1a. bekezdéssel egészül ki:</p> <p>„1a. Az 1. bekezdéstől eltérően, az EGAA támogatást nyújt a globális pénzügyi és gazdasági válság következtében elbocsátott munkavállalóknak is, amennyiben a kérelmek megfelelnek a 2a., 2b. vagy 2c. cikkben meghatározott feltételeknek.</p> <p>Ez az eltérés valamennyi, 20132010. december 31. előtt benyújtott kérelemre alkalmazandó.”</p>

Indokolás

A határidőnek a többéves pénzügyi kerethez való hozzáigazítására vonatkozó cél az EGAA megfelelő tervezése érdekében szükségesnek tűnik.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A 2. cikk helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„2. cikk</p> <p>A beavatkozás kritériumai</p> <p>Az EGAA olyan esetekben nyújt pénzügyi támogatást, amikor a világgereskedelemben bekövetkezett fő strukturális változások komoly gazdasági zavarokhoz vezetnek, úgymint az uniós behozatal jelentős növekedése, vagy egy adott ágazatban az EU piaci részesedésének hirtelen csökkenése, vagy egy harmadik országba történő gazdasági delokalizáció, melyek következtében: [...]”</p>	<p>A 2. cikk helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„2. cikk</p> <p>A beavatkozás kritériumai</p> <p>Az EGAA olyan esetekben nyújt pénzügyi támogatást, amikor a világgereskedelemben bekövetkezett fő strukturális változások komoly gazdasági zavarokhoz vezetnek, úgymint az uniós behozatal jelentős növekedése, vagy egy adott ágazatban az EU piaci részesedésének hirtelen csökkenése, vagy egy harmadik <u>alacsonyabb költségű</u> országba történő gazdasági delokalizáció, melyek következtében: [...]”</p>

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A 2. cikk helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„2. cikk</p> <p>A beavatkozás kritériumai</p> <p>b) legalább 500 főt elbocsátanak 9 hónapos időszak alatt, különösen kis- és középvállalkozásoknál, NACE 2-es ágazatban egy régióban vagy két egymással határos régióban NUTS II szinten,</p> <p>c) kis méretű munkaerőpiacok esetében vagy az érintett tagállam(ok) által kellőképpen alátámasztott kivételes esetekben, ha az elbocsátások súlyos következménnyel járnak a foglalkoztatottságra és a helyi gazdaságra nézve, akkor is elfogadható az alapból származó támogatásra benyújtott kérelem, ha az a) és a b) pontban meghatározott feltételek nem teljesülnek maradéktalanul. A tagállamnak ki kell emelnie, hogy a pályázata nem felel meg teljes mértékben a beavatkozás a) vagy b) pontban meghatározott kritériumainak. A kivételes helyzetekre vonatkozó támogatások teljes összege egy adott évben nem haladhatja meg az EGAA 15 %-át. [...]”</p>	<p>A 2. cikk helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„2. cikk</p> <p>A beavatkozás kritériumai</p> <p>b) legalább 500 főt elbocsátanak 9 hónapos időszak alatt, különösen kis- és középvállalkozásoknál, NACE 2-es ágazatban egy régióban vagy két egymással határos régióban NUTS II szinten,</p> <p>c) kis méretű munkaerőpiacok esetében vagy az érintett tagállam(ok) által kellőképpen alátámasztott kivételes esetekben, ha az elbocsátások súlyos következménnyel járnak a foglalkoztatottságra és a helyi gazdaságra nézve, akkor <u>is</u> elfogadható <u>el</u> az alapból származó támogatásra benyújtott kérelem, ha az a) és a b) pontban meghatározott feltételek nem teljesülnek maradéktalanul. A tagállamnak ki kell emelnie, hogy a pályázata nem felel meg teljes mértékben a beavatkozás a) vagy b) pontban meghatározott kritériumainak. A kivételes helyzetekre vonatkozó támogatások teljes összege egy adott évben nem haladhatja meg az EGAA 15 %-át. [...]”</p>

Indokolás

c) Míg az ESZA pénzügyi eszközeinek tervezése hosszú távra és meglehetősen merev rendszerben történik, az EGAA rugalmasabb beavatkozási modelljének segítségével minden esetet külön megvizsgálva rugalmasabban meg lehetne oldani a gondokat.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Az 5. cikk a következőképpen módosul:</p> <p>A (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„a) érvekkel alátámasztott elemzés a világkereskedelemben bekövetkezett fő strukturális változások vagy a pénzügyi és gazdasági krízis és a tervezett leépítések közötti kapcsolatról, a leépítések számának kimutatása, valamint magyarázat e leépítések kiszámíthatatlan természetéről. A 2a. vagy a 2c. cikkben megjelölt időszak előtt vagy után történt elbocsátásokra, amennyiben a 2c. cikk alapján benyújtott kérelem nem felel meg a 2a. cikkben megállapított feltételeknek, a társfinanszírozási intézkedések akkor alkalmazhatóak, ha a leépítések a tervezett leépítések általános bejelentése után történtek, és egyértelmű összefüggés áll fenn az elbocsátásokat a referencia időszak alatt kiváltó eseménnyel;”</p>	<p>Az 5. cikk a következőképpen módosul:</p> <p>Az (1) bekezdés a következőképpen módosul:</p> <p>1. A tagállam, miután egyeztetett az érintett helyi és/vagy regionális önkormányzatokkal, valamint a szociális partnerekkel, attól az időponttól számítva, amikor adottak az EGAA mobilizálásához a 2. cikkben meghatározott feltételek, 10 héten belül kérelmet nyújt be az Európai Bizottsághoz az EGAA-ból történő pénzügyi hozzájárulásra vonatkozóan. A kérelmet az adott tagállam utóbb kiegészítheti.</p> <p>A (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„a) érvekkel alátámasztott elemzés a világkereskedelemben bekövetkezett fő strukturális változások vagy a pénzügyi és gazdasági krízis és a tervezett leépítések közötti kapcsolatról, a leépítések számának kimutatása, valamint magyarázat e leépítések kiszámíthatatlan természetéről. A 2a. vagy a 2c. cikkben megjelölt időszak előtt vagy után történt elbocsátásokra, amennyiben a 2c. cikk alapján benyújtott kérelem nem felel meg a 2a. cikkben megállapított feltételeknek, a társfinanszírozási intézkedések akkor alkalmazhatóak, ha a leépítések a tervezett leépítések általános bejelentése után történtek, és egyértelmű összefüggés áll fenn az elbocsátásokat a referencia időszak alatt kiváltó eseménnyel;”</p>

Indokolás

- 1) A vállalatáthelyezések és -bezárások következményei érinteni fogják a helyi és regionális önkormányzatokat és az ott élőket, ezért be kellene őket vonni az ilyen helyzetek megoldását szolgáló stratégiák kialakításába. Ezért részt kellene venniük a forráskérelmezési eljárásban – nem utolsósorban annak érdekében, hogy biztosított legyen a helyi, regionális, nemzeti és európai szintű intézkedések közötti komplementaritás.
- 2) A (2) bekezdés a) pontja első mondatának tartalma ebben a formában nem érthető.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A 10. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„1. Az 5. cikk (5) bekezdésének értelmében elvégzett értékelés alapján, és különös figyelemmel a támogatandó munkavállalók számára, a javasolt intézkedésekre és a becsült költségekre, a Bizottság a lehető legrövidebb határidőn belül értékeli az adott esetben a rendelkezésre álló források keretein belül adható pénzügyi hozzájárulás összegét és javaslatot tesz arra. Ez az összeg nem haladhatja meg az 5. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett becsült összköltség 75 %-át.”</p>	<p>A 10. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:</p> <p>„1. Az 5. cikk (5) bekezdésének értelmében elvégzett értékelés alapján, és különös figyelemmel a támogatandó munkavállalók számára, a javasolt intézkedésekre és a becsült költségekre, a Bizottság a lehető legrövidebb határidőn belül értékeli az adott esetben a rendelkezésre álló források keretein belül adható pénzügyi hozzájárulás összegét és javaslatot tesz arra. Ez az összeg nem haladhatja meg az 5. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett becsült összköltség 75,85%-át.”</p>

Indokolás

Ha a hatályos, valamint a módosításról szóló javaslatban meghatározott beavatkozási feltételek szempontjából vizsgáljuk az elbocsátásokat, egyértelművé válik, hogy az elbocsátások számának csökkenése nem befolyásolja jelentősen a legkülső régiók lehetőségeit az alapokból származó pénzügyi eszközök kérelmezésével kapcsolatban.

Habár a rossz gazdasági helyzet következtében növekszik a tömeges elbocsátások és az elbocsátott munkavállalók száma, a szóban forgó régiók kis munkaerőpiacain az 500 fős elbocsátás igen magas küszöbértéknek számít. Ezért a legkülső régiókban jobbra csak az ESZA pénzügyi eszközeit veszik igénybe, amelyek azonban a válság kiterjedése esetén a tervezettnél gyorsabban elfogyhatnak.

Ráadásul a szegényebb külső régiókban hasonló társfinanszírozási lehetőségek sincsenek. Ezért fennáll annak a veszélye, hogy a gazdasági válság következtében meggyengült kormányzatok nem fordítanak kellő figyelmet az olyan régiókra, illetve azokra a helyi és regionális önkormányzatokra, amelyek csak gyengébb lobbival rendelkeznek.

Kelt Brüsszelben, 2009. április 22-én.

a Régiók Bizottsága elnöke
Luc VAN DEN BRANDE
